

2. rész – 1. fejezet

Az Úr Lelke által

Herman Hanko

„Majd visszatérek az angyal, a ki beszél vala velem, és felkölte engem, mint mikor valaki álmából költetik fel. És mondá nékem: Mit látsz te? És mondám: Látok ímé egy merő arany gyertyatartót, tetején az olajtartója, rajta pedig annak hét szövétneke, és hét cső a szövétnekekhez, a melyek a tetején vannak; És mellette két olajfa: egyik az olajtartó jobb oldalán, a másik pedig annak bal oldalán. És felelék, és mondám az angyalnak, a ki beszél vala velem, mondván: Mik ezek, Uram? És felele az angyal, a ki beszél vala velem, és mondá nékem: Hát nem tudod-é, mik ezek? És mondám: Nem, Uram! És felele, és szóla nékem, mondván: Az Úrnak beszéde ez Zorobábelhez, mondván: Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkemmel! azt mondja a Seregeknek Ura.”

Zakariás 4,1–6

Bevezetés

Ezt a látomást Zakariás akkor kapta, amikor a foglyok hetvenéves száműzetése véget ért, és visszatérhettek Palesztina földjére. A hazatérés után először fel

kellett építeniük a templomot. A baj csak az volt, hogy miközben a munka megkezdődött, gyorsan lelassult, sőt meg is akadt. Ennek a legfőbb oka az volt, hogy Júdát ellenségek vették körül, így főként északon a Samaritánusok, akik szörnyű fenyegetéseket intéztek Izráel ellen. Ezek az ellenségek írtak a Perzsa Birodalom királyának, hogy állítsa meg a templom építését. Mindent tőlük telhetőt megtettek, hogy megakadályozzák a munkálatokat. Az emberek elcsüggedtek, és az előbukkanó nehézségek miatt teljesen abbahagyták a munkát. Isten azonban elküldte hozzájuk Aggeus és Zakariás prófétát, hogy megmondják nekik: folytatniuk kell a munkát, és a templom felépítése létfontosságú számukra.

A nép bátorítására, a félelmeik és aggodalmaik lecsendesítésére Isten ezt a látomást adta Zakariásnak: *„Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkemmel! azt mondja a Seregeknek Ura”* (6. v.).

A templomépület – ahogyan a Szentírás más részeiből megtudhatjuk – az egyház újszövetségi összegyűjtésének az előképe, az árnyéka az Ószövetségben. Azt mutatja meg, hogy Isten Fia – a *Heidelbergi Káté* 54. kérdés-feleletének szavaival élve – miként gyűjt egybe *„az egész emberi nemzetségből Szentlelke és igéje által magának egy kiválasztott gyülekezetet”*. Így ez a látomás bátorító és vigasztaló szó a szentek számára, akik ahhoz az egyházhoz tartoznak, amelyben az egyháznak ez az összegyűjtése zajlik.

A tanúságtétel igen hangsúlyos része annak a munkának, amelynek során Krisztus gyűjti az ő egyházát. Jegyezzük meg Isten lelkesítő, erőteljes, drámai szavait, amelyek hozzánk is szólnak: *„Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkemmel! azt mondja a Seregeknek Ura.”* Minden korban ez az egyház összegyűjtésének a szabálya.

Maga a látomás

Ez a látomás meglehetősen érdekes, és bizonyos tekintetben szokatlan. A látomás középpontjában a gyertyatartó áll. A gyertyatartó a szent hajlék és a templom szentélyében található három tárgy egyike volt. Itt állt az illatáldozati oltár, a szent kenyerek asztala, és ahogy belépett valaki, az illatáldozati oltár bal oldalán láthatta a gyertyatartót. A szentélyt a szentek szentjétől a kárpit választotta el.

A gyertyatartót a papok olajjal töltötték meg, hogy világítson. Hét karja volt, és minden kar tetején volt egy csésze. A papok az esti áldozat idején ezt a hét csészét olajjal töltötték meg, és meggyújtották a gyertyatartókat. A baj az volt, hogy a csészék nem voltak túl nagyok, így nem tudott bennük sokáig égni az olaj. Sámuel 1. könyve szerint a gyertyatartó kora hajnalban kialudt. Amikor az éjszaka közepén Isten elhívta Sámuel a szolgálatra, akkor azt olvassuk: „*az Istennek szövétneke [a gyertyatartó] még nem oltatott el*” (1Sám 3,3). Így a nap legnagyobb részében a gyertyatartó nem is világított, mert nem volt benne olaj. Ez is fontos e látomás megértéséhez.

A látomásban a gyertyatartó fölött volt egy olajtartó, egy aranytál, amelyet egy-egy cső kötött a gyertyatartó hét karján lévő csészékhez. Így az olajtartó tartalma a gyertyatartó csészéibe folyhatott. Amíg ebben a tálban volt olaj, addig a gyertyatartó csészéibe is folyt, és ott el tudott égni. Ezt a tálát közben két aranycső egy-egy olajfához kötötte, amelyek a gyertyatartó bal és jobb oldalán álltak. Így az olajfák termésének olaja közvetlenül, a papok közbeavatkozása nélkül a tálba, onnan pedig a gyertyatartó csészéibe folyhatott. Már nem az ároni papságtól vagy a papok és a lévíták hűségétől függött, hogy világít-e a gyertyatartó: közvetlenül el volt látva olajjal. Ez ráadásul folytonos volt: nem volt olyan pillanat, amikor a gyertyatartó ne világított volna.

A látomás ereje abban rejlik, hogy a gyertyatartó sosem aludt ki. Erre utal az Ige ezekkel a szavakkal: *„Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkemmel! azt mondja a Seregeknek Ura.”*

A gyertyatartó a szent hajlékban, később pedig a templomban állt. A szent hajlék és a templom az Ószövetségben azt ábrázolta, hogy Isten szövetségi közösségben lakozik az ő népével. A nép a templomhoz jött bemutatni az áldozatot, mert Isten ott lakozott a *sőkínában*, a dicsőség felhőjében, amely betöltötte a szentek szentjét. Amikor Isten az ő népe között lakozott, azzal ezt mondta: *„Ez az én szövetséges népem, és úgy döntöttem, hogy köztük lakozom.”*

Az Újszövetségből megtudjuk, hogy a templom – Istennek a népével való szövetségét jelképezve – alapvetően magát Krisztus jelképezi. Ez egyértelmű a János 2,21-ből. Idézzük fel, hogy az Úr a szolgálata kezdetén megtisztította a templomot, kiűzte onnan az állatokat, felborogatta a pénzváltók asztalait, és kikergette azokat, akik adtak-vettek a templomban. A gonosz zsidók mérgesen és bosszankodva így szóltak hozzá: *„Milyen hatalommal teszed ezeket? A templomban nekünk van hatalmunk, nem neked. Honnan veszed magadnak a jogot ahhoz, hogy megtisztítsd ezt a templomot az eladóktól és a vevőktől?”* Az Úr válasza láthatóan kissé titokzatos volt: *„Rontsátok le a templomot, és három nap alatt megépítem azt”* (19. v.). János rámutat, hogy az ő teste templomáról beszélt, amelyben a kereszthalála után feltámad. A templom Krisztus előképe volt.

Fontos megjegyeznünk, hogy az ószövetségi előképek mindig tökéletlenek. Az előkép sosem lehet a valóság: mindig csak előkép marad. A templom csak előkép volt, mert Isten ugyan szövetségi közösségben állt az Ő népével már az Ószövetségben is, mégis eléggé messze lakozott tőlük. Nem kerülhettek egymáshoz közelebb. Isten a szentek szentjében volt, a nép pedig csak a külső udvarban. A szentek szentjét egy kárpit választotta el a templom többi részétől. Isten és az ő népe között ott állt az ároni papság, az égőáldozati oltár és a kárpit.

Ez azt mutatta meg, hogy senki nem járulhat Isten elé, amíg nem ontották ki az engesztelés véréit, és nem fizettek meg a bűnért. Isten ugyanis szent, és senki nem közelítheti meg őt, ha nem töröltetnek el a bűnei. Így a hívő Izráel vágyakozott az igazi Főpap eljövetelére, amikor a bűnért való tökéletes áldozata által a kárpit lehull, ekkor ugyanis teljes közösségük lehet majd Istennel.

Krisztus Isten temploma. Először is azért, mert ő a dicsőségesen gyönyörű *Niceai Hitvallás* kifejezésével „*igaz Istentől való igaz Isten.*” Másodszer azért, mert az ő teste az egyház. Ennek a következménye, hogy Krisztusban Isten és az ő népe a lehető legközelebb lakoznak egymáshoz a szövetségi közösségben.

A gyertyatartó az egyház különleges jelképe volt abban az értelemben, hogy kiabrázolta minden idők egyházát: az ószövetségi és az újszövetségi egyházat, és a sötét, bűnös világban fénylő világosságot. Erre a gyertyatartóra utalt Jézus, amikor így szólt: „*Ti vagytok a világ világossága*” (Mt 5,14).

Az egyház a világosság, amely ebben a világban fénylik. A Jelenések könyvében világosan látható, hogy a gyertyatartó az egyházat jelenti: János apostol patmosz-szigeti látomásaiban az Úr Ázsia hét egyházát a hét aranygyertyatartóval azonosítja: „*a mely hét gyertyatartót láttál, az hét gyülekezet*” (1,20).

Az efézusi egyházat a neki szóló levélben (2,1–7) az Úr azzal vádolja, hogy elhagyta az első szeretetet. Jézus kijelenti: „Meg kell térned, mert ha nem teszel így, kimozdítom a gyertyatartódat a helyéből.” A gyertyatartó az egyházat ábrázolja, mint a sötét világban fénylő világosságot.

A következő kérdés: mit jelent az olaj? Az egész Ószövetségben, különösen pedig a Zakariás 4,6-ban az olaj a Szentlélekre utal. A prófétákat, a papokat és a királyokat olajjal kenték fel. Ez az olaj a Szentlélek jelképe volt. Azé a Léleké, aki betöltötte őket, hogy elvégezhessék feladatukat, akár prófétai, akár papi, akár királyi tisztségük volt.

Zakariás próféta a két olajfa jelentését is megtudta, amikor ezt kérdezte: „*Mi-*

csoda az olajfának az a két ága, a melyek a két arany cső mellett vannak, és öntik magukból az aranyat?” (4,12). Az angyal így felelt: „Ezek ketten az olajjal felkenettek, a kik az egész föld Ura mellett állnak” (4,14). Az angyal megmutatta, hogy a két olajfa a két áldott férfit, Zorobábelt és Jósuát jelképezi. Zorobábelnek voltaképpen királynak kellett volna lennie. Dávid vonalából származott. Királyi vér folyt az ereiben, de nem uralkodhatott királyként, mert Júda a médek és a perzsák hatalma alatt volt. Jósua pedig a főpap volt. Zorobábel és Jósua azt a két tisztséget jelképezte Izráelben, amelyek szükségesek voltak ahhoz, hogy a nép Isten képviselője vagy nagykövete legyen, és óvja az ő szentségét és hatalmas tetteit ebben a sötét, bűnös világban. Ezt a munkát azonban nem tudták érdemben elvégezni. Zorobábel végső soron Dávid trónjának csak egy földi igénylője volt. Önmaga felett sem tudott uralkodni, hogy megszabadítsa magát ellenségétől, a bűntől. Még kevésbé tudott uralkodni Izráelen. Egy másik látomás pedig világosan megmutatja, hogy maga Jósua olyan szennyes ruhában volt, hogy nem szolgálhatott Izráel valódi papjaként (3,3–5). Bűnös ember volt. Hogyan mutathatott volna be áldozatot a templomban, hogy utat készítsen Júda számára Istenhez, ha önmagáért is kellett áldoznia (vö. Zsid 5,1–3)? Ez lehetetlen volt.

Így tehát Zorobábel és Jósua a tisztségük révén csak előképei voltak Krisztusnak. Mennyire fontos ez! Az egész ószövetségi időben nem volt olyan ember, aki egyszerre lett volna király és pap az egyetlen Melkisédek, Jeruzsálem királyát kivéve. Melkisédek nem is tartozott Isten választott népéhez, de a Zsidókhhoz írt levél szerint nagyobb volt Ábrahámnál (7,7). Ábrahám tizedet adott Melkisédeknek (4–6. v.), aki Krisztus különleges előképe volt.

Olykor a királyok megpróbálták elvégezni a papok munkáját. Saul így tett, ezért elvesztette a királyságát. Uzziás, Júda királya megpróbálta, de Isten bépkolossággal sújtotta. Nem vehették át a másik tisztségét, mert ebben a világban senki nem mutathat be tökéletes áldozatot, amely megnyitná az utat Isten jelenlétébe,

és senki nem uralkodhat az egyház felett annak feje és királyaként.

A látomás jelentése

Általánosságban véve tehát ez a látomás arról szól, hogy a mi igaz prófétánk, papunk és királyunk Isten előtt, a mi Urunk Jézus Krisztus gyűjti, védelmezi és őrzi az ő egyházát minden időben. Erre azért képes, mert a tökéletes, teljes engedelmessége és a keresztáldozata által megváltotta az egyházat, és megszerezte számára az igazságot. Erővel támadt fel a sírból, így ment a magasságba, ahol minden hatalom néki adatott mennyen és földön. Kitölti a Lelkét az egyházra, és elvégzi az egyház összegyűjtésének munkáját. Már megtérésük és az egyházhoz való csatlakozásuk előtt tudja minden egyes juháról, hogy a világ melyik szegletében vagy sarkában keresse őket.

Krisztus Lelke, akit az Atya és a felmagasztalt királyunk és papunk küld, megragadja őket, megmenti őket a jelenvaló gonosz világból. Teljesen romlott, bűnös emberekből szentekké változtatja őket. Vezérli őket ebben az életben, felkészíti őket a mennyei egyházban betöltött helyükre, és a földi vándorutuk végén hazaviszi őket. A Lélek minden igazságra elvezeti, újjászüli és megszenteli őket. Nekik ajándékozza a hit csodálatos erejét, és védelmezi őket minden ellenségüktől, hogy soha ne maradjanak alul abban a szörnyű küzdelemben, amelyet meg kell harcolniuk. Így a Lélek Krisztus Lelkeként összegyűjti az egyházat, és felépíti Isten valódi templomát.

Gondolkozzunk el egy kicsit ezen. Amikor Krisztus elvégezte a munkáját ezen a földön a bűnért való tökéletes áldozat bemutatásával, akkor felment a mennybe, és Isten jobbára ült mint próféta, pap és király. Ezzel minden ószövetségi előképet beteljesített. Péter csodálatos pünkösdi igehirdetésében megmagya-

rázza, hogy amikor Krisztus Isten jobbjára ült, elnyerte a Szentlélek ígését (Csel 2,33). Tudom, hogy a Lélek már akkor szállt reá, amikor megkeresztelkedett. Nyilvánosan Isten tisztségviselőjévé szentelte a világban, amikor már minden emberi tisztségviselő kudarcot vallott, és nem tudták teljesíteni Isten akaratát. Mindazonáltal Péter azt mondja, hogy amikor a mennyekig felmagasztaltattott, elnyerte a Szentlélek ígését. A Szentháromság Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek Krisztusnak adta a Lelket, akit Krisztus kitöltött az egyházra, és aki az egyház templomát építi.

A Szentírás sokszor Isten templomának nevezi Krisztus egyházát. Az Efézus 2,20–22-ben Pál ezt írja: *„Kik fölépítettetek az apostoloknak és prófétáknak alapkövén, lévén a szegletkő maga Jézus Krisztus, A kiben az egész épület szép renddel rakattatván, nevedik szent templommá az Úrban; A kiben ti is együtt építettetek Isten hajlékává a Lélek által.”* Az egyház Krisztussal együtt Isten valódi temploma, mert az egyház Krisztus teste.

Péter ugyanerről ír 1. levele 2. részében azt hirdelve, hogy Isten minden egyes gyermeke egy-egy élő kő ebben a templomban (5. v.). A hamis egyház erővel és hatalommal akarja felépíteni Isten templomát. Erre azonban képtelenek, mert megütköznek a szegletkőben, amikor engedetlenül elvetik Krisztust, az egyetlent, akire az egyház felépülhet. Akik emberi erővel akarják felépíteni Isten házát, azért teszik így, mert megvizsgálták a szegletkövet, de haszontalannak bélyegezve elvetették azt.

Isten Igéje ezt hirdette Zorobábelnek: *„Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkeimmel! azt mondja a Seregeknek Ura”* (Zak 4,6). Ez azt jelenti: *„Zorobábel! Ne csüggedj el a templom építése közben a sok ellenség és ellenfél miatt! Ne tántorodj meg a feladatodban, mert a templom nem erővel, nem hatalommal, hanem az én Lelkeimmel épül meg.”*

Mintha a Zakariáshoz szóló hang számított volna arra, hogy Zorobábel ezzel

az ellenvetéssel él: „Jó, de nagyon kicsik vagyunk. Csak kevesen vagyunk, és az ellenség erős. Hogyan sikerülhetne a templomépítés ilyen ellenállással szemben?” Ezért az Úr így szólt Zorobábelhez: *„Mert a kik csúfolták a kicsiny kezdetet, örülni fognak”* (Zak 4,10). Isten az ő egyházában nem földrengések, erős szelek, látható jelek és csodák által dolgozik. Csendesen, hatalmasan, ellenállhatatlanul, belsőleg munkálkodva gyűjti az ő egyházat a Lelke csendes, kicsiny szavával.

A látomás jelentősége számunkra

Jól meg kell szívlelnünk az eddigieket nekünk, akik az újszövetségi időkben Isten valódi gyertyatartóját alkotjuk. Manapság sokan azt hiszik, hogy az egyházat erővel és hatalommal kell összegyűjteni. Evangélisták seregeit kell kiküldeni. Olyan iskolákban kell kiképezni őket, ahol alaposan megismerhetik az evangélizáló módszereket. Kiváló képességű emberekre van szükségünk, akik meg tudják ragadni a hallgatóság figyelmét. El kell fordulnunk a régimódi istentisztelettől, hiszen már a 21. században élünk, és a mostani évezred embereit már nem mozdítja meg a hagyományos igehirdetés. Párbeszédre van szükségünk, nem pedig egy ember szónoklatára. Az istentiszteleten el kell érni az „aktív” gyülekezeti részvételt. Éjszakai virrasztást kell tartanunk, amikor az egyház összegyűlik, és egész éjjel buzgón, szenvedélyesen imádkozik az egyház ébredéséért és megújulásáért. Ma azt ünneplik sikeres evangélistaként, aki azzal dicsekedhet, hogy rengeteg embert elvezetett Krisztushoz, és sok olyan lelket megmentett, akik különben elvesztek volna.

Mindezekkel szembeesülve könnyű kétségbeesetten széttárni a kezünket, ahogyan Júda is tett. Könnyű panaszkodni, hogy nincs túl sok erőforrásunk, kevés embert tudunk megmozdítani, nincs túl sok szolgálónk. Előhozhatjuk, hogy

milyen kicsiny Krisztus egyháza, amely még mindig ragaszkodik az igazsághoz. Kesereghetünk, hogy milyen nehéz egy ekkora feladatot elvégezni a heves és egyre erőteljesebb ellenállással szemben. Mindezekkel az ellenvetésekkel szemben ott áll Isten Igéje: „Mert a kik csúfolták a kicsiny kezdetet, örülni fognak” (Zak 4,10). A mennyei dicsőséget nyert Krisztus Lelke gyűjti az egyházat. Vajon neki emberi erőre és hatalomra van szüksége?

Minden emberi erőfeszítéssel szemben így szól az Ige: „*Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkemmel! azt mondja a Seregeknek Ura*” (Zak 4,6). Milyen hatalmas szó a mai modern korban! Emlékeznünk kell ezekre a szavakra, amikor az egyház és a keresztyén ember tanúságtételéről beszélünk, vagy arról gondolkozunk, milyen tanúságtételre hívtunk el.

Luther értette ezt az igazságot, noha erős és bátor igehirdető volt. Egyszer pihenése közben mások álmélkodva beszéltek arról, hogy milyen nagyszerű hatása volt Luther munkáinak egész Európában. Luther arra emlékeztette társait, hogy ő semmit nem tett, hanem miközben Amsdorffal Wittenbergben itták a sörüket, Isten Igéje mindent elvégzett.

Amikor a szélsőséges anabaptisták azt gondolták, hogy Luther reformátori munkája túlságosan lassan halad, lázadásokat robbantottak ki, betörték a templomok ablakait, elégették a római katolikus bálványokat, összetörték a festett ablaküvegeket, és egy-két hét alatt meg akarták változtatni az egész egyházat. Luther ekkor Isten Igéjének erejéhez folyamodott. Megmutatta, hogy mire gondolt azzal, hogy nyugodtan hirdette az Igét a wittenbergi egyházban. Ezen a módon, az Ige hatalmának szemléltetésével kiűzte a városból a radikálisokat, és megőrizte az igazi reformátori munkát.

A Lélek az Ige által munkálkodik, ahogyan Luther is rámutatott. Az Igéhez kötődve dolgozik, soha nem az Igétől függetlenül, valamiféle titokzatos, megmagyarázhatatlan módon az ember tudatában. Az Igéhez köti magát, és nem

hajlandó az egyházat anélkül összegyűjteni. Így gyűlik össze az egyház, így épül Isten temploma.

Isten már majdnem befejezte az ő mennyei egyháza építésének munkáját. A mennyben nagy sürgés-forgás van: napról napra érkeznek az újabb szentek, akiket el kell helyezni a dicsőségben épülő templomban. A Lélek, a megdicsőült Krisztus Lelke végzi ezt a munkát. Egyedül a megdicsőült Krisztus Lelke végezheti el ezt a feladatot. Ennek több oka is van.

Először is a templomot annak legapróbb részleteivel együtt Isten a kiválasztás határozatában öröktől fogva eltervezte. A Lélek ismeri Isten mélységeit (1 Kor 2,10).

Másodszor a templom kövei piszkos, csúnya, haszontalan sziklából készülnek. Ezeket a köveket Jézus Krisztus, a valódi főpap és király keresztjének ereje áttetsző, dicsőségesen gyönyörű márvánnyá alakítja át. Ezt Krisztus Lelkének ereje végzi el. Krisztus a sarokkő, és az ő munkája határozza meg Isten templomának méretét, erejét, jellegzetességeit, szépségét és dicsőségét.

Harmadszor egyedül a Lélek tudja, hol vannak ezek a választottak. Te nem tudhatod, és én sem tudhatom. Olykor furcsa helyeken találja meg a Lélek a templom építéséhez szükséges köveket. Az egyiket Jerikó falain, egy parázna asszony házában. A másikat a kánaániták között, akik Khám fiának átka alatt voltak. A harmadikat Izrael ellenségei között, Moáb táborában. Utcákon, gettókban, palotákban, kastélyokban – egyedül a Lélek tudja, hol vannak. Ő pedig azért tudja, mert az egyház olyan élő kövekből áll, akiket Isten öröktől fogva elrendelt. Isten az Ő tanácsvégzésében látta a templomot minden kövével együtt annak tökéletességében és teljes dicsőségében.

Ez szükségszerűen a Lélek munkája. Egyedül a Lélek teheti szenteket a bűnösöket. Az egykor káromkodó ember térden állva imádkozik. Akik régebben a föld kevélyei és gőgösei voltak, és azt hitték, saját útjaikon járhatnak, most

így kiáltanak: „Isten, légy irgalmas nekem bűnösnek” (Lk 18,13). A kereszten függő lator hirtelen vágyakozik arra, hogy Krisztus országában legyen. Az egyház üldözői misszionáriusok lesznek a világ távoli szegleteiben. Egyedül a Lélek változtathatja meg őket, mert amikor ő hív, akkor Krisztus hívása hangzik, az pedig ellenállhatatlan. A Lelket Krisztus küldi el. Csak azt viszi véghez, amit Isten öröktől fogva eltervezett, és amit Krisztus beteljesített a gólgotai kereszten. Egyedül a Lélek végezheti el ezt a munkát, mivel az egy életen át tartó felkészülést igényel. Az Úr mindannyiunknak egyedi, saját életutat ad, amely arra szolgál, hogy úgy formáljon, alakítson és készítsen bennünket, hogy majd betölthessük a helyünket Isten mennyei templomában. Erre mi nem vagyunk képesek. Egyedül a Lélek ismeri a helyünket, és egyedül ő tudja, hogyan készítsen minket arra fel.

Nem érkezhünk meg túl korán a mennybe. Még nem jött el az idő annak a kőnek a számára, amely te vagy. Még nem elég magas a fal. Egy olyan kő vagy, amely közelebb van a tetőhöz. Isten határozta meg és végzi el mindezt az ő Lelke által, így életutadat Isten minden gyermekének életútjával együtt a felmagasztalt Úr Lelke határozza meg és viszi véghez szuverén módon. Egyedül a Lélek tudja, hogy mikor fogunk meghalni: mikor lesz itt az idő, amikor beilleszt minket a mennyei templomba. A Lélek hazavisz bennünket. Egyedül Isten építheti meg Jézus Krisztus által azt a csodálatos templomot, ahol Jehova szövetségi közösségben együtt lakozik az ő népével.

Ez mindenestül a Lélek munkája. Mi semmit nem teszünk. Mi nem építjük ezt a templomot. Ez a templom ugyanis *nem erővel vagy hatalommal* épül.

Ez azt jelenti, hogy akkor semmit sem kell tennünk? Ó, nem! Akik szerint Isten szuverenitásának hangsúlyozása elveszi az ember felelősségét, azok nem értik az ő hatalmas tetteit. Közel hatvan évnyi igehirdetői szolgálat után lassan befejezem Krisztus egyházában való feladatomat. Mi nem tudjuk összegyűjteni az egyházat. Nekünk csak emberi hatalmunk és erőnk van. „*Nem erővel, sem*

hatalommal ...”

Isten azonban abban a kiváltságban részesít, hogy úgy bevon az ő munkájába, hogy mi is munkálkodunk. A mi munkánkat a kereszten szerezte meg számunkra Krisztus. Isten hozzánk való jókedvének és szeretetének megnyilvánulása és véghez vitele, amikor munkálkodhatunk. Istennek nincs ránk szüksége. Nincs szüksége rád vagy rám. Nincs szüksége az igehirdetéseimre, nincs szüksége arra, hogy tanítsak a teológián. Neki nem kellene a könyveim. Nem kell neki senki és semmi. Ő azonban megadja nekünk azt a kiváltságot, hogy eszközök lehetünk az ő kezeiben. Toll, amellyel ír, az Ige kalapácsa, amellyel épít, mert szeret minket, és szereti az ő egyházát.

Olyan feladatunk van, amelyet kizárólag kegyelemből teljesíthetünk. Egyedül a Lélek szívünkben lévő ereje tesz minket képessé, hogy Krisztus szolgálatában foglalatostkodjunk. Így vagyunk részei e bűnös, sötét világban a gyertyatartónak és a fénylő világosságnak. Krisztusban méltók lettünk arra a kiváltságra, hogy az ő egyházában munkálkodjunk. Milyen csodálatos kiváltság!

Vajon dicsekszünk a teljesítményünkkel és azzal, amit véghez vittünk? Akadoznak a szavaink. Ez nem az én kezeim munkája! Isten munkájában foglalatostkodunk. Ez a valódi emberi felelősség. Ez arra ösztönzi Isten népét, hogy hűségesek legyenek a feladatukban, bármi is legyen az. Miért buzgólkodunk? Azért, mert nagyszerű tetteket hajtunk végre? Nem, hanem mert Isten tetteiben van valami csodálatos, ami megragad minket gyenge erőfeszítéseink között, és arra használ bennünket, hogy elvégezzük az ő munkáját. Ő használ minket. Ha valóban hűséges tagok, hűséges szolgák, hűséges tanúk vagyunk, akkor nem feledhetjük, hogy mindez nem erővel, nem a tiéddelel vagy az enyémmel, nem emberi hatalommal, hanem Jehova Lelke által történik. A templom meg fog épülni. Minden kő megmenekül, és a helyére kerül. Azonban a Lélek munkája, amikor végre mindannyian a helyünkön leszünk ebben a dicsőséges templomban, amely

Krisztus teste. Akkor teljesen tisztán fogjuk látni, hogy nem az számít, amit te vagy én tettünk, hanem amit Isten cselekedett az ő dicsőségére.

Jegyezd meg e szavakat: *„Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkemmel! azt mondja a Seregeknek Ura”* (Zak 4,6). Ámen.